

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 27 juli 2021
(OR. en)

11072/21

ECOFIN 777
RELEX 697
FIN 645

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	26 juli 2021
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr:	COM(2021) 416 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET OM EUROPEISKA INVESTERINGSBANKENS EXTERNA VERKSAMHET 2019 MED EU:s BUDGETGARANTI

För delegationerna bifogas dokument – COM(2021) 416 final.

Bilaga: COM(2021) 416 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 26.7.2021
COM(2021) 416 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET
OM EUROPEISKA INVESTERINGSBANKENS EXTERNA VERKSAMHET 2019
MED EU:s BUDGETGARANTI

1. INLEDNING

Det externa utlåningsmandat som Europeiska investeringsbankens (EIB) getts är ett viktigt verktyg genom vilket EU stöder investeringar i partnerländer. Det grundas på en garanti finansierad med medel från EU-budgeten som ger EIB möjlighet att öka sin utlåning utanför EU till stöd för EU:s politik. EU-garantin gäller i definierade fall där låntagarna inte återbetalar sin skuld till EIB och ökar på detta sätt EIB:s kapacitet att bära risk.

Den rättsliga grunden för det externa utlåningsmandatet är beslut nr 466/2014/EU (*beslutet om det externa utlåningsmandatet*)¹, senast ändrat 2018². Om EIB gör anspråk på EU-garantin görs betalningarna från garantifonden för åtgärder avseende tredje land³.

Det externa utlåningsmandatet stöder EIB:s verksamhet i föranslutningsländerna, det östra och södra grannskapet och partnerskapsländerna, Asien, Latinamerika och Sydafrika. För närvarande omfattar mandatet sammanlagt 64 länder. Under innevarande period för det externa utlåningsmandatet (2014–2020) garanterar EU-budgeten upp till 32,3 miljarder euro av EIB:s finansieringstransaktioner och täcker 65 % av de första förlusterna i den portfölj som omfattas av garantin. I beslutet om det externa utlåningsmandatet fastställs garantitak för de olika geografiska regionerna och delregionerna.

Denna årsrapport ger en allmän översikt av EIB:s verksamhet inom ramen för EU-garantin 2019⁴. Rapporten innehåller även en sammanfattning av de transaktioner som EIB har genomfört utan EU-garantin (dvs. på EIB:s ”egen risk”). Syftet är att ge en heltäckande bild av EIB:s verksamhet i de regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet⁵. Kommissionen offentliggjorde dessutom en omfattande utvärdering 2019 av EIB:s genomförande av det externa utlåningsmandatet sedan mitten av 2014 till slutet av 2018⁶.

2. DE VIKTIGASTE RESULTATEN

Under 2019 tecknade EIB avtal om finansieringstransaktioner till ett värde av totalt 6,3 miljarder euro i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet. Av detta totalbelopp omfattas EIB-transaktioner på över 4,9 miljarder euro av det externa utlåningsmandatet (dvs. transaktionerna täcks av EU-garantin), med nästan 56 låneavtal. Övriga transaktioner finansieras från EIB:s faciliteter för utlåning på egen risk.

¹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU av den 16 april 2014 om beviljande av en EU-garanti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid finansieringstransaktioner till stöd för investeringsprojekt utanför unionen, (EUT L 135, 8.5.2014, s. 1).

² Ändring av beslut (EU) 2018/412 av den 14 mars 2018 (EUT L 76, 19.3.2018, s. 30).

³ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 av den 25 maj 2009 om upprättande av en garantifond för åtgärder avseende tredje land (kodifierad version) (EUT L 145, 10.6.2009, s. 10, senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/409 av den 14 mars 2018).

⁴ Rapporten har utarbetats enligt kraven i artikel 11 i beslutet om det externa utlåningsmandatet.

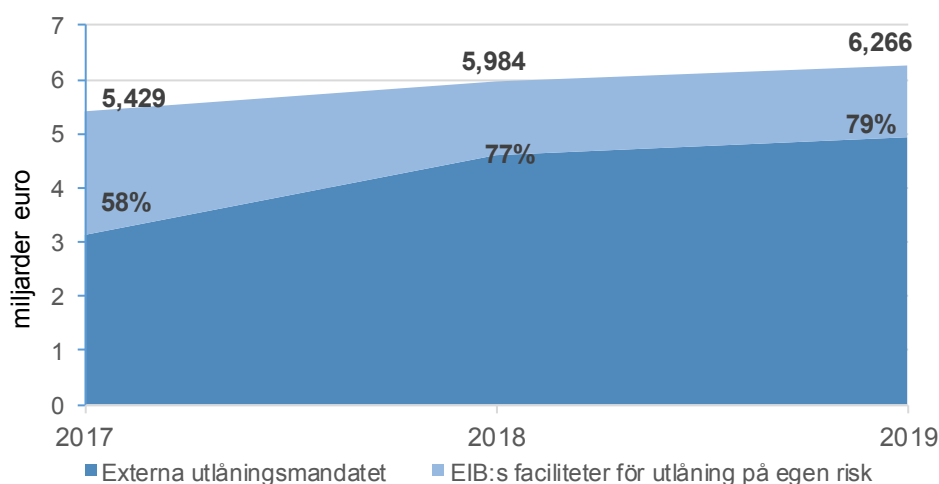
⁵ EIB har för närvarande följande fyra faciliteter för utlåning på egen risk i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet: föranslutningsfaciliteten, faciliteten för finansiering av grannskapspolitiken, faciliteten för klimat- och miljöåtgärder och faciliteten för strategiska projekt. Förutom de regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet omfattar de två sistnämnda faciliteterna även länder i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet samt EU:s utomeuropeiska länder och territorier.

⁶ SWD(2019) 333 final och relaterade dokument, se https://ec.europa.eu/info/commission-staff-evaluation-european-investment-banks-external-lending-mandate-2014-18_sv.

Jämfört med 2018, då transaktioner till ett värde av 4,6 miljarder euro tecknades inom ramen för det externa utlåningsmandatet, ökade de tecknade transaktionerna med omkring 7 % under 2019. Däremot minskade volymen av EIB:s transaktioner på egen risk i länder som omfattas av det externa utlåningsmandatet med nästan 2 % till 1,36 miljarder euro 2019.

Diagram 1 visar låneutvecklingen inom det externa utlåningsmandatet och EIB:s faciliteter för utlåning på egen risk mellan 2017 och 2019 (återkallade nettolån). Under denna period omfattades i genomsnitt 72 % av EIB:s finansiering i dessa regioner av EU-garantin⁷.

Diagram 1: Årlig utveckling för EIB:s utlåningsvolym i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet

I enlighet med beslutet om det externa utlåningsmandatet skiljer sig typen av EU-garanti beroende på typen av EIB-finansieringstransaktion:

- En *totalgaranti*, som täcker kreditrisken, ges för finansieringstransaktioner med motparter inom offentlig sektor (vanligen för utveckling av infrastruktur) samt för EIB-lån till banker eller företag som omfattas av en statlig garanti⁸. Ett belopp på 4,3 miljarder euro eller nästan 87 % av finansieringstransaktioner som tecknades inom ramen för det externa utlåningsmandatet 2019 omfattades av totalgarantin.
- En *garanti för politisk risk* med en mer begränsad täckning ges för andra transaktioner med den privata sektorn⁹. Under 2019 täckte denna garanti finansieringstransaktioner på 617 miljoner euro.

De kumulativa utbetalningarna av beviljade nettolån inom ramen för det externa utlåningsmandatet 2014–2020 ökade från 33 % 2018 till 36 % (8,0 miljarder euro) i slutet av

⁷ Skillnaderna jämfört med de belopp som angetts i tidigare rapporter beror på återkallade avtal.

⁸ EU:s totalgaranti ger EIB möjlighet att avstå från den riskpremie som banken annars skulle behöva räkna med i sin ränta. Det innebär att partnerländerna eller deras institutioner/företag kan låna från EIB till en betydligt lägre kostnad. En detaljerad analys finns i SWD(2019) 333 final, som nämns i fotnot 6, s. 10–11, 21 och 33–37.

⁹ Garantin för politisk risk täcker utebliven betalning på grund av hinder för valutaöverföringar, expropriation, krig eller inre oroligheter eller rättsvägran vid avtalsbrott. Den innebär inte en minskning av EIB:s prissättning av risk.

2019. Speciellt för infrastrukturprojekt sker EIB:s utbetalningar av finansiering gradvis under ett antal år¹⁰.

3. FINANSIERINGSTRANSAKTIONER

3.1. ÖVERSIKT AV NYA EIB-FINANSIERINGSTRANSAKTIONER PER MÅL

Varje transaktion inom ramen för det externa utlåningsmandatet bidrar till ett av de två ”vertikala” målen: a) utveckling av lokal privat sektor, eller b) utveckling av social och ekonomisk infrastruktur. Samma transaktioner kan dessutom (delvis eller helt) bidra till de ”horisontella” målen klimatåtgärder, regional integrering och långsiktig ekonomisk motståndskraft för flyktingar, migranter och värd-, transit- och ursprungssamhällen¹¹.

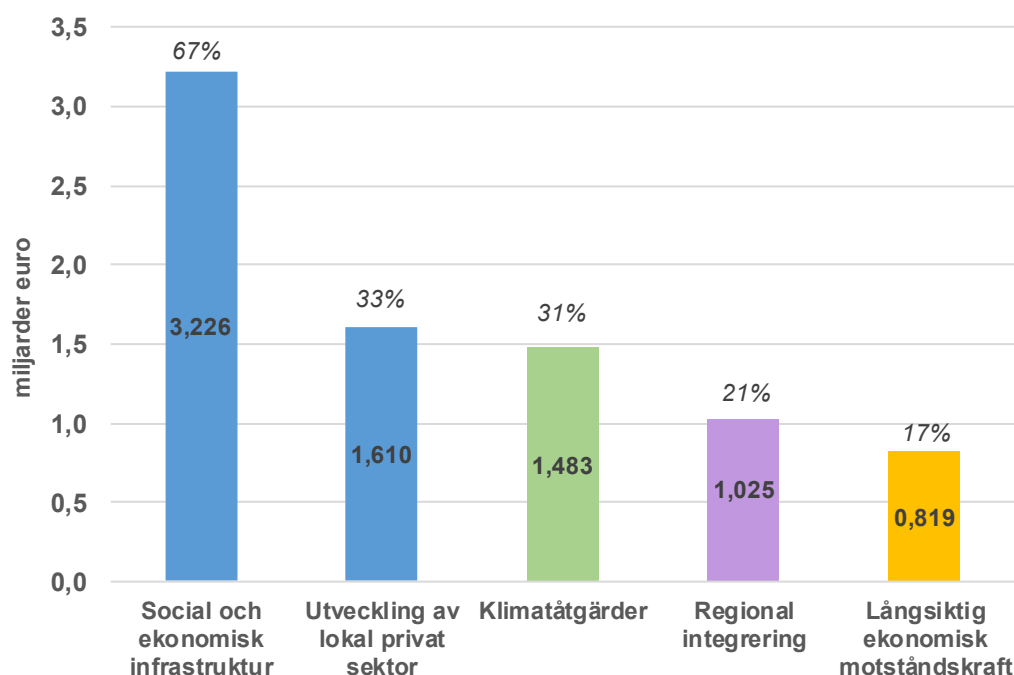
Såsom nämns ovan uppgick den totala volymen av EIB-investeringar som tecknades inom ramen för det externa utlåningsmandatet 2019 till 4,9 miljarder euro, varav 67 % är tänkt att bidra till att utveckla den sociala och ekonomiska infrastrukturen. Resterande 33 % förväntas stödja utveckling av lokal privat sektor, främst genom förbättrad tillgång till finansiering för små och medelstora företag.

Av den totala volymen av transaktioner som tecknades inom ramen för det externa utlåningsmandatet 2019 är syftet att 31 % ska bidra till klimatmålet, 21 % till regional integrering och 17 % till långsiktig ekonomisk motståndskraft (se diagram 2).

¹⁰ En mer detaljerad analys av utbetalningar finns i en nyligen offentliggjord utvärdering som utförts av kommissionens avdelningar, SWD(2019) 333 final, s. 28–30.

¹¹ Artikel 3 i beslutet om det externa utlåningsmandatet.

Diagram 2: Bidrag till målen för EIB:s externa utlåningsmandat 2019 (miljarder euro)

Anmärkning: Ett projekt kan bidra till flera av det externa utlåningsmandatets mål. Målen klimatåtgärder, regional integrering och långsiktig ekonomisk motståndskraft är övergripande (horisontella) och är tillämpliga på alla projekt. De överlappar därför de två andra målen. Avtalsvolymerna för utveckling av den lokala privata sektorn och för ekonomisk och social infrastruktur utgör tillsammans den totala avtalsvolym som tecknats under året.

Utveckling av den lokala privata sektorn, i synnerhet stöd till små och medelstora företag

Under 2019 ingick EIB avtal om transaktioner i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet till ett värde av 1,8 miljarder euro, varav 1,6 miljarder euro inom det externa utlåningsmandatet, för att stödja den lokala privata sektorns utveckling. Det utlåningsinstrument som användes mest var kreditlinor för vidareutlåning till små och medelstora företag och midcap-företag. Avtal på 1,51 miljarder euro tecknades för nio kreditlinor till lokala finansförmedlare för att hjälpa dem att bättre tillgodose finansieringsbehoven i detta marknadssegment. Under 2019 fick även fem nya mikrofinansieringsprojekt stöd¹² och fyra direktlån beviljades till företag.

Finansiering med eget kapital omfattar mindre volymer och medför i sig större risker. Under 2019 tecknades 94 miljoner euro för åtta nya aktiefonder. Två fonder inriktas på att stödja företag med stor tillväxtpotential och utveckling av lokal privat sektor i det södra grannskapet, medan de övriga sex fonderna är mellanregionala och inriktas på förnybar energi och andra gröna investeringar.

Utveckling av social och ekonomisk infrastruktur

¹² I Libanon, Tunisien, Västbanken och Gaza, Georgien och Kazakstan.

EIB tecknade finansieringstransaktioner som bidrog till utveckling av social och ekonomisk infrastruktur i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet till ett belopp av 4,4 miljarder euro 2019, varav 3,2 miljarder euro omfattades av EU-garantin. De sektorer som främst berördes var energi, transport och vatten/avlopp. Transportprojekt stod i fokus även i år, med tolv projekt som svarade för strax över 50 % av det totala antalet finansieringsavtal räknat i volym. Några projekt inriktades på hållbar transport (t.ex. tunnelbaneprojekt i Pune och Bhopal i Indien och i Kairo i Egypten), medan andra fokuserade på sammanlänkning och regional integrering i grannskapsländerna och västra Balkan.

Övriga viktiga sektorer är energi och vatten, sanitet och fast avfall. Energiprojekten inriktades på att stärka hållbarheten inom sektorn, främst via mindre projekt för förnybar energi (dvs. via ramlån och deltagande i sex fonder). Vad gäller vatten och avfallshantering inriktades projekten på förbättrad avloppsvattenrening på västra Balkan och i det södra grannskapet. Ett projekt för förbättrad hantering av fast avfall i Moldavien fanns också med bland de finansierade projekten.

Begränsning av och anpassning till klimatförändringar

Lån till ett värde av 2,7 miljarder euro tecknade 2019 i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet stöder begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, varav nästan 1,5 miljarder euro omfattas av EU-garantin¹³. Vid utgången av 2019 uppgick den samlade andelen klimatåtgärder för den innevarande mandatperioden till över 35 % tecknade nettolån¹⁴, vilket överskrider målet på 25 % enligt beslutet om det externa utlåningsmandatet och överensstämmer med målet på minst 35 % av EIB:s totala finansieringstransaktioner i tillväxtekonomier och utvecklingsländer utanför unionen senast 2020.

De största bidragen till klimatmålet kom från mer energisnål transport och investeringar i förnybar energi. Anpassning till klimatförändringarna stod för 8 % av EIB:s klimatrelaterade finansiering i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet. Under 2019 antog EIB en ny energiutlåningspolitik. Enligt den nya politiken kommer EIB att utanför EU stödja utveckling av koldioxid snåla, effektiva och tillförlitliga energisystem som förbättrar tillgången till modern energi till överkomliga priser. I linje med FN:s mål för hållbar utveckling vad gäller en fördubbling av den globala förbättringstakten av energieffektiviteten senast 2030, kommer EIB dessutom att tillämpa samma princip utanför EU som inom EU. Som en del av sitt åtagande för en inkluderande och hållbar tillväxt kommer EIB att fortsätta att stödja energiprojekt som bidrar till målen för FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling

Regional integrering

Under 2019 tecknade EIB avtal till ett belopp på 1,1 miljarder euro inom ramen för målet regional integrering i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet, varav 1,0 miljarder euro omfattades av EU-garantin. Verksamheten i det östra grannskapet fortsatte, med stora projekt för vägförbindelser i Ukraina och Georgien och andra vägprojekt i Serbien och Marocko till stöd för regional integrering. På västra Balkan bidrog utbildningsprogrammet för Montenegro till att stödja regional integrering genom att hantera

¹³ I många fall bidrar endast en del av projektet till klimatmålet, vilket innebär att endast en del av den totala utlåningen till projektet rapporteras som bidrag till det målet.

¹⁴ Motsvarande siffra för 2019 var 31 %.

underinvestering och dålig resursfördelning inom utbildningssektorn, förbättra kvaliteten på utbildningen i avlägsna områden och harmonisera standarder, vilket i sin tur bidrar till regional ekonomisk tillväxt och social sammanhållning. Partnerskapet för lokal utveckling i Serbien förväntas dessutom bidra till att öka kvaliteten på kommunal infrastruktur och tjänster i några av landets fattigaste delar och stödja anpassning till EU:s normer för att hjälpa landet att uppfylla EU:s anslutningskriterier.

EIB:s motståndskraftsinitiativ

I samarbete med Europeiska kommissionen och som svar på Europeiska rådets begäran om ett särskilt initiativ för att snabbt mobilisera ytterligare finansiering till stöd för tillväxt, viktig infrastruktur och social sammanhållning i Medelhavsregionen och västra Balkan, inledde EIB sitt motståndskraftsinitiativ 2016 som ett bidrag till Europas svar på utmaningarna i samband med migrations- och flyktingkrisen¹⁵. EIB:s motståndskraftsinitiativ ingår i Europas gemensamma svar på migrations- och flyktingkrisen. Initiativet inriktas på att hantera de mer långsiktiga orsakerna till migration och begränsa de långsiktiga effekterna av chocker och kriser. En viktig prioritering är därför att säkerställa nära samordning och komplementaritet med andra EU-initiativ. Inom ramen för halvtidsutvärderingen av det externa utlåningsmandatet som avslutades 2018 infördes ett nytt mål för långsiktig ekonomisk motståndskraft i beslutet om det externa utlåningsmandatet. Dessutom öronmärktes 1,4 miljarder euro för investeringar inom offentlig sektor som bidrar till målet för motståndskraft, och ett särskilt mandat på 2,3 miljarder euro för investeringar för ekonomisk motståndskraft inom den privata sektorn skapades (i tabeller kallat *ERI privat*) för att garantera investeringar i den privata sektorn till stöd för långsiktig ekonomisk motståndskraft. Mandatet för investeringar för ekonomisk motståndskraft inom den privata sektorn ger EIB en totalgarantitäckning, vilket gör att banken kan ingå avtal om finansieringstransaktioner som medför en högre risk¹⁶.

Vid utgången av 2019 hade EIB godkänt ett belopp på totalt 5,6 miljarder euro i transaktioner för att uppfylla målen för motståndskraftsinitiativet, varav 819 miljoner euro tecknades under 2019. Omkring hälften av denna volym täckte kreditlinor (främst för utlåning till små och medelstora företag), omkring 15 % utgörs av investeringar i vatten- eller avloppssystem och omkring 11 % är investeringar i transport. Mer än två tredjedelar av den tecknade finansieringen inriktas på den privata sektorn och ger ökad ekonomisk motståndskraft, särskilt för små och medelstora företag. Merparten av den återstående tecknade finansieringen inriktas på infrastruktur för tillhandahållande av grundläggande tjänster, såsom tillgång till rent vatten och sanitet, avfallshantering och elektricitet, utbildning och hälsovård samt lokal transport och stadsinfrastruktur, för såväl flyktingar som värdsamhällen.

3.2 ÖVERSIKT AV EIB:s FINANSIERING PER REGION OCH SEKTOR

Tabell 1 ger en översikt av EIB:s finansieringsvolym under 2019 i de regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet, vilket innefattar de regioner som omfattas av EU-garantin och de regioner som finansieras genom faciliteter för utlåning på egen risk.

¹⁵ <https://www.eib.org/en/projects/initiatives/resilience-initiative/index.htm>.

¹⁶ EIB ersätter EU för budgetgarantin inom ramen för mandatet för investeringar för ekonomisk motståndskraft inom den privata sektorn genom att överföra de riskrelaterade intäkterna från dessa transaktioner till EU.

Tabell 1: Avtal om finansieringstransaktioner som EIB ingick 2019 i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet (med avdrag för återkallade lån)

Region (miljoner euro)	Transaktioner med EU-garanti			EIB:s faciliteter för utlåning på egen risk eller tredje parters medel	Totalt
	Totalgaranti	Garanti för politisk risk	Totalt externt utlånings mandat		
Föranslutningsländer	390	50	440	60	500
Det södra grannskapet	2.203	25	2.228	75	2.303
Östeuropa, Sydkaukasien och Ryssland	1096	180	1276	19	1295
Asien (utom Centralasien)	205		205	1007	1212
Centralasien	30	12	42	15	57
Latinamerika	380	250	630	187	817
Sydafrika		100	100		100
Totalt	4.304	617	4.922	1.364	6.285

Av totalt 7,7 miljarder euro i transaktioner utanför EU (inklusive AKS-länder, utomeuropeiska länder och territorier samt Eftastater) 2019 tecknades 6,3 miljarder euro i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet. Cirka 4,1 miljarder euro tecknades i föranslutningsländerna, grannskapsländerna och partnerskapsländerna (både södra och östra). Ett belopp på 2,2 miljarder euro tecknades i Asien, Centralasien, Latinamerika och Sydafrika.

Jämfört med 2018 ökade den totala volymen av EIB-finansiering i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet med 4,7 % 2019, främst på grund av ökad verksamhet i Östeuropa, Sydkaukasien, delregionen Ryssland och delregionen Medelhavet.

Tabell 2: Tecknade nettolån per år och kumulativa tecknade nettolån jämfört med garantitaken 2014–2020 (beslut 466/2014/EU, ändrat genom beslut (EU) 2018/412)

Nettolån, miljoner euro	2014 (H2)	2015	2016	2017	2018	2019	2014 (H2)–	Utnyttjan degrad
Föranslutningsländer	200	906	566	170	1.142	241	3.224	44%
Det södra grannskapet Osteuropa, Sydkaukasien och Ryssland	369	726	1.299	1.168	1.367	1.609	6.537	64%
Asien (utom Centralasien)	975	1.401	1.472	657	632	1.276	6.413	96%
Centralasien	45	433	45	118	205	205	1.051	90%
Latinamerika	70	70	20	22		42	224	100%
Sydafrika	219	468	319	362	347	630	2.346	87%
ERI Offentlig		150		50	70	100	370	80%
ERI privat*				612	325	140	1.076	47%
Totalt	1.878	4.154	3.720	3.159	4.610	4.922	22.442	69%

* ERI privat omfattar västra Balkan och Medelhavsregionen.

Kumulativa tecknade avtal enligt det externa utlåningsmandatet för 2014–2019 uppgick till cirka 22,4 miljarder euro med avdrag för annullerade lån vid utgången av 2019. Den kumulativa utnyttjandegraden av det externa utlåningsmandatet räknat i antalet tecknade lån uppgick till 69 % av det totala garantitaket.

Den lägsta utnyttjandegraden av EU-garantin återfinns i föranslutningsregionen. Detta beror huvudsakligen på att EIB har minskat sina transaktioner i Turkiet med anledning av den politiska och ekonomiska utvecklingen sedan 2016. En lägre utnyttjandegrad än genomsnittet kan även observeras i det södra grannskapet, där EIB även fortsatt gör bedömningen att de operativa förhållanden generellt sett är utmanande, delvis på grund av politisk instabilitet, växande offentliga skulder och minskat finanspolitiskt utrymme i vissa länder. EIB nämner även svag kapacitet bland projektansvariga som ett problem.

Den högsta utnyttjandegraden, räknat som antalet tecknade lån, återfinns i Centralasien och det östra grannskapet.

Tabell 3: Avtal om finansieringstransaktioner som EIB ingick 2019 i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet med EU-garantin fördelat på sektor

Sektorer/regioner (miljoner euro)	Föranslutnings- länder	Det södra grannskap- et	Det östra grannsk- a-pet	Asien	Central- asien	Latin- amerika	Syd- afrika	Totalt	Andel av summan
Transport	100	576	814	152				1.642	33%
Kreditlinor	50	1000	196		12	135	100	1.493	30%
Vatten och avlopp	194	382	66	54		145		841	17%
Energi		217	84		30	350		681	14%
Industri	50	22	38					110	2%
Jordbruk, fiske och skogsbruk		25	26					51	1%
Stadsutveckling	17	6	27					50	1%
Fast avfall			25					25	0,5%
Utbildning	18							18	0,4%
Sammansatt infrastruktur	11							11	0,2%
Totalt	440	2.228	1.276	205	42	630	100	4.922	100%

När det gäller mandatet för investeringar för ekonomisk motståndskraft inom den privata sektorn hade EIB utnyttjat 47 % av det (baserat på tecknade nettolån) vid utgången av 2019.

Vad gäller fördelningen per sektor av transaktioner inom ramen för det externa utlåningsmandatet 2019 ligger transportsektorn i topp med 33 % av det totala antalet tecknade lån. De flesta transaktionerna inom ramen för det externa utlåningsmandatet utgörs av infrastrukturinvesteringar, främst inom transport, energi och vatten/avlopp.

3.3 GENOMSLAG OCH MERVÄRDE AV EIB:s FINANSIERINGSTRANSAKTIONER

Inom ramen för sin utvärdering av den 13 september 2019¹⁷ gjorde kommissionen en utförlig analys av effekterna och mervärdet av EIB:s genomförande av det externa utlåningsmandatet. Nedan beskrivs EIB:s egen utvärdering av effekterna av dess verksamhet, som utvärderats enligt EIB:s resultatmättningsverktyg.

EIB följer upp de förväntade resultaten och effekterna av sina finansieringstransaktioner genom ramverket för resultatmätning, som inrättades 2012. Vid utvärderingen fastställs resultatindikatorer med utgångsvärden och mål för att beräkna förväntade resultat för ekonomi, samhälle och miljö. Under livstiden för ett projekt genomförs regelbundna kontroller av att resultatindikatorerna uppfylls, och resultatet redovisas sedan i samband med flera avstämningar enligt följande: för direkta åtgärder när projektet har avslutats och tre år efter det att det avslutats, i slutet av investeringsperioden och i slutet av livscykeln för riskkapitalfonder, samt i slutet av utbetalningsperioden för utlåning via kreditlinor. De flesta av EIB:s transaktioner inom ramen för det externa utlåningsmandatet finansierar infrastrukturinvesteringar, som vanligen tar flera år att slutföra. Uppgifter om faktiska resultat och effekter som uppnåtts med stöd av EU:s budgetgaranti blir normalt därför tillgängliga med betydande tidsfördröjning

Enligt ramverket för resultatmätning klassificeras projekten enligt följande tre ”pelare”:

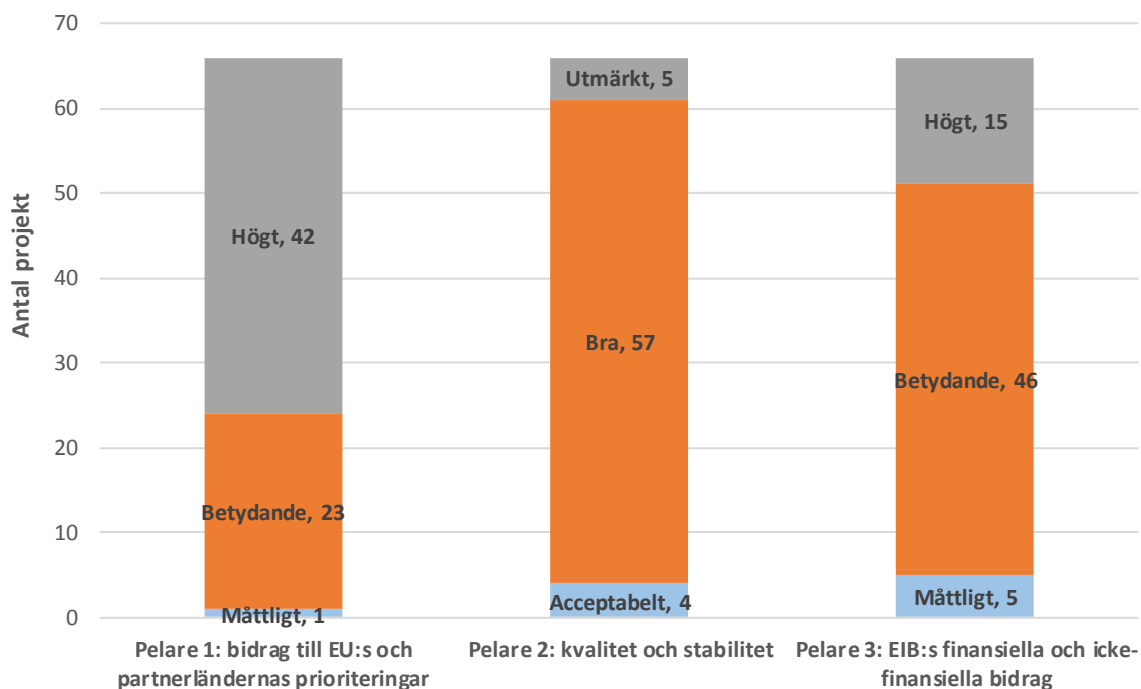
- i. I pelare 1 bedöms hur transaktionen väntas bidra till EU:s och partnerländernas prioriteringar och status som berättigade enligt målen för EIB:s mandat. Detta klargör bakgrunden till EIB:s insatser när det gäller de förväntade *effekterna* av ett projekt.
- ii. I pelare 2 bedöms transaktionens kvalitet och stabilitet, baserat på förväntade *resultat* och *utfall*.
- iii. I pelare 3 bedöms det förväntade finansiella och icke-finansiella bidrag (mervärde) som EIB tillför projektet i fråga, utöver de alternativ som marknaden kan erbjuda. Detta bidrar till att bedöma interventionslogiken i EIB:s *insats* i projektet.

Inom ramen för det externa utlåningsmandatet och EIB:s egna faciliteter för utlåning på egen risk undertecknade EIB ett första finansieringsavtal för 66 projekt 2019. För 65 av dessa 66 nya projekt gav EIB minst omdömet ”betydande” inom pelare 1 i ramverket för resultatmätning, vilket innebär att de bedöms vara i linje med målen för utlåningsmandatet och bidrar i hög grad till antingen de nationella utvecklingsmålen eller EU:s mål, och i måttlig grad till de övriga målen. 42 projekt fick omdömet ”högt”, eftersom de bidrog i hög grad både till EU:s prioriteringar och till de nationella utvecklingsmålen.

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/commission-staff-evaluation-european-investment-banks-external-lending-mandate-2014-18_sv.

För pelare 2 bygger omdömet på projektens stabilitet, finansiella och ekonomiska hållbarhet samt miljömässiga och sociala hållbarhet. Fem nya projekt som tecknades 2019 fick omdömet ”högt” och 57 projekt omdömet ”bra” av EIB inom pelare 2, med en genomsnittlig internränta på 10–15 % för infrastrukturprojekt. Fyra projekt fick omdömet ”acceptabelt” av EIB, ofta på grund av högriskmiljöer eller brister hos projektansvariga.

Diagram 3: EIB:s omdömen enligt ramverket för resultatmätning per pelare för nya transaktioner tecknade 2019 i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet

Inom pelare 3 bedömde EIB sitt förväntade finansiella och icke-finansiella bidrag till 61 projekt som ”högt” eller ”betydande”, särskilt för löptiden för finansieringen, som är längre än på de lokala marknaderna.

Ju längre EIB:s ramverk för resultatmätning tillämpas kommer uppgifter gradvis bli tillgängliga om de faktiska resultaten av vissa transaktioner där förväntade resultat formulerades med hjälp av ramverket för resultatmätning som infördes 2012. För 2019 har EIB rapporterat faktiska resultat för 18 transaktioner inom den finansiella sektorn (kreditlinor) – tio i Turkiet, tre i Egypten, två vardera i Montenegro och Serbien och en i Tunisien. Inom dessa kreditlinor förmedlade partnerbankerna 2,3 miljarder euro via sammanlagt 5 531 lån, varav 5 202 lån beviljades små och medelstora företag och 329 midcap-företag. Den genomsnittliga löptiden för lånen till de slutliga stödmottagarna (vägt efter lånets storlek) var 4,4 år. De företag som utgjorde slutliga stödmottagare sysselsatte totalt omkring 266 000 personer och var i genomsnitt ”små” med 48 anställda.

3.4 ANSÖKNINGAR OM EU-GARANTI

Från 2012 till 2019 ansökte EIB om totalt 476 miljoner euro, varav 55 miljoner euro under 2019. Det återstående kapitalbelopp som kunde ansökas uppgick till 161 miljoner euro vid

utgången av 2019¹⁸. Under 2019 gjorde EIB flera nya ansökningar inom ramen för EU-garantin till följd av försenade återbetalningar av syriska statslån. Åtgärder för att återfå de förfallna beloppen har ännu inte gett något resultat. EIB har följt upp detta i berörda domstolar för att upprätthålla EU:s fordringar på de belopp som Syrien är skyldigt¹⁹.

I juni 2016 ansökte EIB om garantin för politisk risk avseende lånet för *Aéroport Enfidha* i Tunisien. De påföljande diskussionerna mellan EIB och kommissionen ledde till en överenskommelse om hur denna garantiansökan skulle behandlas. Kort sagt enades parterna om att dela lika på den utestående exponeringen enligt låneavtalet²⁰. Under 2019 nådde låntagaren, dess aktieägare, långivarna och de tunisiska myndigheter ett omstruktureringsavtal som förväntades träda i kraft under 2020. När omstruktureringsavtalet hade undertecknats i december 2019 gjordes en utbetalning på cirka 1,4 miljoner euro, den första på fyra år. Enligt avtalet mellan EIB och kommissionen återbetalades hälften av det mottagna beloppet till kommissionen i januari 2020.

4. EIB-SAMARBETE MED ANDRA PARTNER

4,1 SAMARBETE MED KOMMISSIONEN

Samarbetet mellan EIB och kommissionen om frågor i samband med det externa utlåningsmandatet sker inom ramen för ett bredare partnerskap mellan de två institutionerna, inklusive EU:s kombinerade faciliteter, såsom investeringsplattformen för grannskapsländer, investeringsramen för västra Balkan och tekniskt stöd inom EIB:s motståndskraftsinitiativ, som stöder utveckling av finansinstituts verksamheter utanför EU.

EIB har fortsatt att utnyttja dessa mekanismer, dvs. förmånlig finansiering från EU:s budgetmedel för att stödja förberedelser och/eller genomförande av EIB-finansierade projekt. Under 2019 beviljade EIB 22 nya bidrag, helt eller delvis finansierade med EU:s budget, till ett värde av 226 miljoner euro i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet. Av dessa anslogs 37,6 miljoner euro till tekniskt stöd, 148,5 miljoner euro till investeringsbidrag och 40,1 miljoner euro till finansiella instrument. Dessutom beviljades 22 transaktioner avseende tekniskt stöd inom EIB:s motståndskraftsinitiativ, till ett totalt belopp på 34,6 miljoner euro. Under 2019 tecknades även 21 EIB-projekt i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet som fick eller kommer att få av dessa bidrag, vilka antingen finansierades direkt från EIB:s egna medel, t.ex. tekniskt stöd inom motståndskraftsinitiativet, eller genomfördes av EIB och helt eller delvis finansierades från EU:s budget.

EIB är också genomförandepartner för den nya EU-garanti som erbjuds genom Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFHU). Det externa utlåningsmandatet och EFHU inriktas på relativt olika typer av produkter, låntagare och geografiska områden. Exempelvis omfattar EFHU inte västra Balkan, och det externa utlåningsmandatet omfattar inte stora delar av

¹⁸ Beloppen är endast i vägledande syfte omräknade till euro enligt valutakurs per den 31 december 2019. En del av de återopade garantierna avser belopp i andra valutor.

¹⁹ Parallellt med detta väckte EIB talan mot Syrien 2017. Den engelska högsta domstolen (den 29 juni 2018) och Europeiska unionens tribunal och Europeiska unionens domstol (den 6 juni 2019) dömde till EU:s fördel och avgav en summarisk dom, enligt vilken alla EU:s fordringar på Syrien blir tillåtliga avseende de utestående belopp som ska betalas tillbaka enligt de lån som EIB hade beviljat Syrien vid tidpunkten för ansökan.

²⁰ Avtalet undertecknades den 8 december 2017.

Afrika. Dessutom skiljer sig beslutsprocessen för EU-garantierna inom EFHU från den direkta sjuåriga garanti som EIB fått för det externa utlåningsmandatet.

I juni 2018 föreslog kommissionen att ett nytt instrument för grannskapspolitik, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete (NDICI) skulle inrättas från och med 2021 och att en översyn skulle göras av EU:s budgetgarantier för investeringar utanför EU.²¹ Tillvägagångssättet för perioden efter 2020 bygger på en ”öppen struktur”, varigenom partnerfinansinstitutet använder EU-garantin baserat på sin sakkunskap för att skapa de största utvecklingseffekterna för EU ute på fältet. EIB förblir en viktig partner för finansiering av investeringar utanför EU, särskilt när det gäller projekt för investeringar inom offentlig sektor, samtidigt som ett antal andra finansinstitut också blir berättigade till EU-garantier²². NDICI kommer att ha en stark politisk styrning på EU-nivå, och samordningen med finansinstitut som är genomförandepartner kommer att förstärkas. Kommissionen och EIB har fört tekniska diskussioner för att undersöka möjliga arrangemang för de garantier som EU kan tillhandahålla EIB under perioden efter 2020.

4.2. SAMARBETE MED EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

Samförståndsavtalet mellan EIB och Europeiska ombudsmannen 2008 utgör grunden för de två stegen i EIB:s klagomålsmekanism. Klagomål handläggs först inom EIB:s interna klagomålsmekanism innan de granskas av ombudsmannen. EIB uppdaterade policyn för sin klagomålsmekanism i november 2018²³. Ombudsmannen fick under 2019 ett nytt klagomål på EIB:s verksamhet i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet.

När det gäller EIB:s interna klagomålsmekanism minskade antalet nya projektrelaterade klagomål som registrerades i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet från 19 under 2018 till 15 under 2019. Av dessa klagomål rörde elva miljörelaterade och sociala frågor, tre förvaltningsaspekter i samband med finansierade transaktioner och ett tillgång till information. Under 2019 avslutade EIB:s interna klagomålsmekanism 15 ärenden i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet: fyra i Bosnien och Hercegovina, fyra i Tunisien, två i Serbien, ett i Indien, ett i Costa Rica, ett i Ukraina, ett i Panama och ett ärende som rörde flera platser²⁴. Resultatet av de klagomål som handlades av EIB:s interna klagomålsmekanism varierade från ”ogrundade påståenden” (7), ”finansiering återkallad av EIB” (3), ”vänskaplig förlikning” (1), ”grundade påståenden” (1), ”finansieringsansökan återkallad av projektansvarig” (1), och ”rekommenderade områden för förbättring” (2).

²¹ Kommissionens förslag av den 14 juni 2018 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete (COM(2018) 460 final).

²² Se även kommissionens meddelande av den 12 september 2018 *På väg mot en effektivare finansiell struktur för investeringar utanför Europeiska unionen*, COM(2018) 644 final.

²³ <http://www.eib.org/en/infocentre/publications/all/complaints-mechanism-policy.htm>.

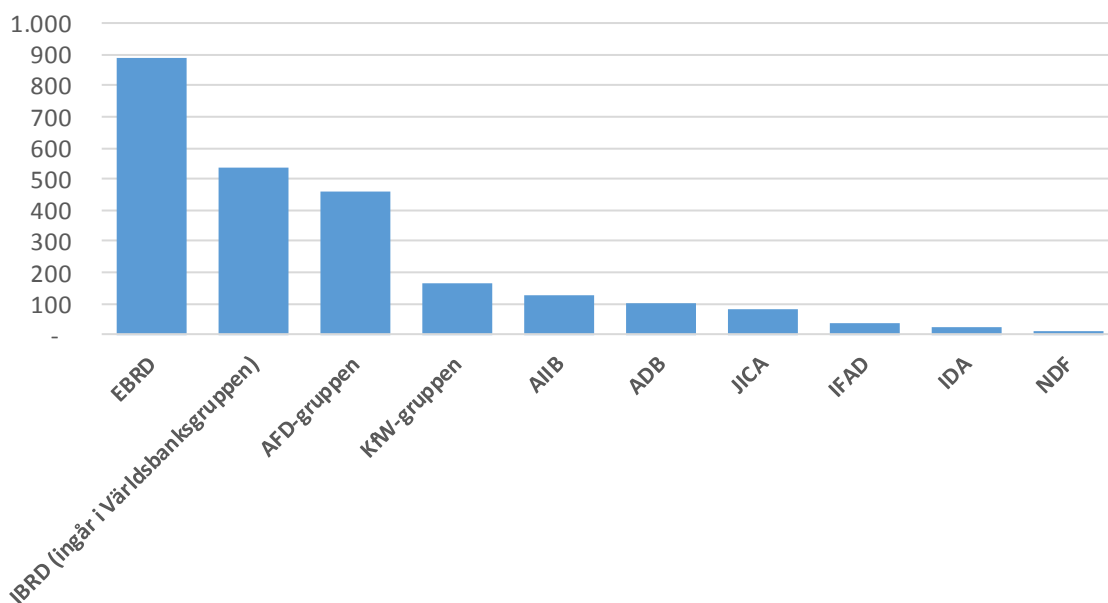
²⁴ Kirgizistan, Tadzjikistan, Afghanistan och Pakistan.

4.3 SAMARBETE MED INTERNATIONELLA FINANSINSTITUT

EIB:s samarbete med andra internationella finansinstitut och EU-medlemsstaternas institutioner för utvecklingsfinansiering omfattar allt ifrån dialoger om institutionella och tematiska frågor till samfinansiering av transaktioner och utbyte av relevant tekniskt arbete.

Under 2019 samfinansierade EIB och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) sex projekt, till ett totalt belopp på 888 miljoner euro. Sju projekt samfinansierades med AFD-gruppen (Frankrike) och två med KfW-gruppen (Tyskland). Dessutom samfinansierades fyra projekt med Internationella banken för återuppbyggnad och utveckling (IBRD), som är en del av Världsbanksgruppen. EIB, AFD och KfW har även fortsatt sitt nära samarbete inom ramen för initiativet om ömsesidigt förtroende. Initiativet om ömsesidigt förtroende inleddes 2013 och syftar till att rationalisera och underlätta samfinansieringsstöd till stödmottagarna genom att en av de tre partnerdeltagarna tar på sig rollen som huvudsaklig finansiär för vissa projektrelaterade uppgifter, exempelvis delar av due diligence-granskningen av projektet eller övervakning av upphandlingar. Parternas lednings- och beslutsorgan har satt sig in i dokument som utarbetats av andra institutioner, och använder dessa för sina egna beslut. Totalt tecknades 24 samfinansierade projekt 2019 i regioner som omfattas av det externa utlåningsmandatet.

Diagram 4: Samfinansiering med internationella finansinstitut och nationella institutioner för utvecklingsfinansiering – EIB-projekt tecknade 2019 (miljoner euro)

Anmärkning: Belopp som samfinansieras av andra internationella finansinstitut och institutioner för utvecklingsfinansiering, baserat på uppskattningar i tidiga skeden av projektutvecklingen. För tydlighetens skull avses följande partner: Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), Internationella banken för återuppbyggnad och utveckling (IBRD), Agence Française de Développement (AFD), KfW, Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB), Asiatiska utvecklingsbanken (ADB), Japans internationella samarbetsbyrå (JICA), Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD) och Internationella utvecklingsfonden (IDA).